

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 178

Un any, 8 ptes. — Núm. solt, 15 cts.

27 setembre de 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 8 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉFON 1114

El «descans» estival

—Com us ha provat?

—Una delícia! Jo anava i venia de Barcelona dues vegades; hem tingut set envelats i ball cada dia al Casino dels Senyors... Allò que et deia: Una delícia!..

Després de deu anys

En complir-se els deu anys del començament de la Guerra Gran, és natural que tot hom hagi girat els ulls enrera i reflexionat un xic sobre aquell terrabastall espantósissim que féu trontollar tot el món i sacsejà pobles i individus i institucions com en universal terratrèmol.

Poques coses restaren en peu íntegrament. Quan hom hi pensa s'esgarrija. Solament l'Església de Crist pot vantar-se d'haver sortit incòlume de la mundial catàstrofe. Incòlume i rejoyenida.

Aquesta és la primera lliçó que cal treure de la Guerra Gran.

La segona lliçó gairebé és tan important i exemplar com la primera. Vet-la aquí: el crac de la civilització moderna. Els homes, inflats pels avenços materials en tots els ordres de la vida, havien prescindit de Déu. No el necessitaven per a res a Déu. La ciència, la indústria, la riquesa, la força, l'art de l'home, es bastaven i sobraven per a tot. Es desterrà a Déu de les Universitats, dels Estats, dels Parlaments, dels Municipis, de tot arreu. Els superhomes estructuraven la societat sobre nous fonaments. El laïcisme ho dominava tot. Es considerava l'Església com una immensa ruïna que el temps s'encarregava d'anar destruint i aniquilant. El vedell d'or era el nou déu posat a l'adoració de la humanitat forjada pel "Gran Arquitecte de l'Univers". Maçons i jueus es gloriaven d'haver fet amb el Crist i la seva obra ço que no pogué fer amb tot son poder i tota sa satànica malícia Julià l'Apòstata ni totes les heretgies juntes de tots els segles. Aquesta nova i talment meravellosa i imposantíssima Torre de Babel, alçada per la civilització moderna, s'enderrocà com un castell de cartes en engegar-se la primera canonada de la Guerra Gran.

La lliçó tercera és l'haver-se palesat aleshores, d'una manera claríssima, la justícia de Déu. "Déu pega sense bastó", diu la veu del poble, mes aquesta vegada pegà Déu a l'home i a la societat amb els propis bastons de ferro forjats per l'home contra d'Ell. Quina lliçó més eloqüent!

I després d'aquestes grans lliçons, en ve una corrua interminable de tot llinatge i tota mida: imperis seculars, quasi omnipotents, que s'enfonsen; dinasties magnes que desapareixen; pobles que ressusciten; pobles que moren; fortunes esvaïdes; infantament de nous Cressus; vells principis en fallida; teories folles en acció; càstig, per la fam universal, del plaer de la gula; vexació del luxe per la crisi de la producció; humiliació i ruïna de l'intellectualisme ensuperbit; exaltació dels oficis manuals; revisió de tots els valors socials consagrats per la ciència...

Com quedà el món després d'aquest ingent balanç prou que ho sabem i ho toquem tots. La terra encara belluga sota els nosres peus. Fa sis anys de l'armistici que posà fi a la monstruosa hecatombe sens parió en la història del llinatge humà, i encara està per fer la pau.

L'home, és a dir, l'home portat per la supèrbia, no escarmenta mai.

Sis anys fa que estudien com forjar la pau els homes que tanta responsabilitat tingueren en la guerra, i la pau no acaba de fer-se. Es que volen prescindir del Príncep de la Pau, que és Crist, per a p'asmar-la, i, naturalment, no la poden fer reeixir.

I d'un Congrés de la Pau a un altre Congrés pacifista; d'un Tractat de pau a un Tractat d'aliances; d'una Conferència d'ambaixadors a una altra de caps de govern... i tot com si res.

Es constitueix la Societat de les Nacions per tal d'assegurar la pau als guanyadors de la guerra, però cap d'ells no queda tranquil. Ara maquieren nous atuellers per a endegar aqueixa simulació de pau de què gaudim a fa'ta de cosa millor, però no troben els mitjans. Volen prescindir de la llum i la influència de l'Església, i allí els tenim, a Ginebra, fent el paper més ridícul que han fet mai en els curs de la història els Pòders públics. I aquesta és una altra lliçó tan important com les tres primeres.

Molt s'han blasmat les mal anomenades guerres de religió, les guerres dinàstiques,

les guerres d'honor, les guerres de conquesta; però la primera guerra característicament econòmica que ha sofert la humanitat deixa totes les altres com a joc de nens.

I vet aquí una altra lliçó també substancial.

Altrament, als deu anys de la Guerra Gran, quantes coses tingudes per certes relatives als seus mòbi's, al seu caràcter, a les seves culpes, a les seves conseqüències, han fallit o s'han canviat!

Res de guerra de principis. Res de guerra de civilitzacions. Res de guerra pel dret i per la justícia.

Mercantilisme pur. Economia pura.

Tots els drets foren trepitjats en dita guerra. Totes les justícies conculcades. Feren fallida les democràcies. Feren fallida les aristocràcies. Feren fallida les monarquies absolutes i les constitucionals. Feren fallida tots els homes d'Estat. Feren fallida el socialisme i el pacifisme.

Solament l'Església — quin bo fa de repetir-ho! — es mantingué en son lloc de sempre i segons el seu esperit diví: Una, justa, equànime, magnànima, compassiva, exemplar i pacificadora.

Assemblea de la A. C. N. P.

Després d'uns Sants Exercicis celebrats pels assembleistes de la XI Assemblea de l'Associació Catòlica Nacional de Propagandistes, tingueren lloc a Azpeitia les sessions reglamentàries. El president senyor Herrera va fer ressaltar l'actuació fecunda de l'entitat en el camp catòlic-social i exposà sobriament el temari de l'Assemblea:

Juventuts Catòliques.

Estudiants catòlics.

Qüestions municipals.

Qüestions socials-agràries.

Sobre el primer tema es posaren de manifest els avenços d'aquesta institució en els quals ha pres part tan directa la A. C. N. P., que realment són molt satisfactoris. Es féu notar el caràcter especial de la J. C. a Bèlgica, que s'acomoda a l'ètnica d'aquell país. De moment queda constituïda la J. C. valona, i a hores d'ara ho estarà també segurament la J. C. flamenca, federant-se les dues entitats germanes per assolir millor els comuns altíssims fins.

A Bèlgica la J. C. es eminentment parroquial. És un caire simpàtic molt digne d'estudi.

Respecte al segon tema, encara fou més satisfactori el seu balanç. La A. C. N. P. ha secundat amb totes les seves forces el desenvolupament de les associacions d'estudiants ca-

tòlics, avui dia tan florejents, que constitueixen 92 Federacions Confederades amb perfecta unitat de pensament i d'acció, passant la ratlla de 50 els actes públics celebrats per elles fins ara.

El tema tercer el tenia encomanat el senyor Gil Robles, molt competent en la matèria, qui abogà per la constitució d'una Lliga Municipalista d'amplíssim esperit descentralitzador.

L'Assemblea tractà també de la celebració de l'Any Sant; dels problemes agraris, fent constar l'esponerosa actuació dels Sindicats Agrícoles Catòlics i les seves Federacions, que és verament admirable; dels problemes nacionalistes, especialment del de Bèlgica, que tan interessa a la J. C. d'allí; dels treballs que passen ara els nostres bons amics de França; de la necessitat d'oposar a la Internacional soviètica de Moscou un organisme catòlic adequat, que podrien constituir-lo les J. C. de tot Europa, etc.

Les Conclusions foren les fórmules afirmatives i directives de les qüestions tractades amb puríssim criteri catòlic; per això no les copiem.

La A. C. N. P., mereix els aplaudiments i la cooperació de tots els catòlics i dels homes d'acció.

S.

Aquest número ha passat per la censura militar

Ço que Lleó XIII va dir sobre la vaga

Hem de començar també retreient, i ara en tota integritat, aquell text de la *Rerum Novarum* que férem servir de lema al nostre article anterior i que conté els deures generals dels obrers i les normes morals a les quals han d'ajustar tot acte o procediment de defensa. "D'aquests deures — diu el Cap. IV — els que toquen al proletari i a l'obrer són: posar de sa part íntegrament i fidel el treball que lliurement i equitativa s'ha contractat, *no perjudicar en cap manera el capital ni fer violència personal als seus amos*; en defensar els propis drets *abstenir-se de la força i jamai no armar sedicions ni ajuntar-se amb homes malvats* que amb molta posen davant d'ells desmesurades esperances i grandíssimes promeses, a les quals es segueix gairebé sempre un penediment inútil i la ruïna de ses fortunes". No preparen gens bé el terreny, aquestes normes pontificals, per als obrers que vulguin fer vaga. Ja no ens ficarem a interpretar allò del *posar de sa part íntegrament i fidel el treball*, etc. Però sí que el deure de *no perjudicar en cap manera el capital* fa de mal complir als qui, en fer vaga, fan quelcom més de creuar-se de braços (definició imperfecta de la vaga, error funest en el qual incorre la major part dels sociòlegs) sinó que completen aquella inofensiva passivitat, impeding per la força que ningú treballi en les màquines que han abandonat els vaguistes, impeding, per tant, que aquelles màquines, que pertanyen al Capital, funcionin. Tampoc poden els vaguistes fer violència personal als amos, i encara que no en totes les vagues es cometen atemptats personals contra els patrons o contra els presidents de les federacions patronals (1), però sí que a totes sense excepció es vomiten contra els amos interessats uns diluvis d'insults i d'amenaques, que sembla miracle que no s'arribi a cada vaga a l'agressió contra els patrons. L'*abstenir-se de la força* és un manament molt mal complidor per als qui funden en l'eficàcia de la força obrera tota la raó dels sindicats i de les vagues, per als qui fan real i pràctica l'Apologia de la Violència de Jordi Sorel, màxim doctor del sindicalisme filosòfic. El *jamai no armar sedicions* dificulta també l'exercici de la vaga, perquè sedició vol dir revolta, rebel·lió pública, insurrecció, con-

ceptes que de debò interpreten el sentit intern de la vaga segons aquell autor i segons els partidaris de la lluita de classes i de la ideologia socialista. I per fi el precepte de *no ajuntar-se amb homes malvats* també obstacula l'exercici de la vaga, que requereix per a vigilar bé que ningú treballi a les màquines abandonades, per a donar als esquirols les *garrotades* que En Pestaña predicava, o els *mals tractes* que troba també merescuts un senyor contradictori meu, que requereix, dic, per a aquests usatges la proximitat dels serveis d'homes disposats a clavar les dites garrotades, o a donar els alludits mals tractes, o a engegar — pràctica la més sovintejada — un raig de bales amb pistola automàtica; homes que no sé en sociologia com es qualifiquen, però que en bona i antiga moral se n'ha dit sempre *homes malvats*.

Es al cap. VI que trobem la primera al·lusió nominal a la vaga i no se'n desprèn pas de la manera com en parla, cap acceptació d'aquest suposat *mitjà de defensa obrera*. Parlant de la missió i deures de l'Estat, diu: "Si s'escaigués alguna vegada que amenacessin trastorns, o per amotinar-se els obrers, o per declarar-se en vaga... (i enumera aquí una sèrie de casos de pertorbació greu que els obrers i els amos poden cometre i que requereixen la intervenció del poder públic) en tots aquests casos és clar que s'ha d'aplicar, encara que dintre de certs límits, la força i l'autoritat de les lleis. Els límits els determina el fi mateix pel qual apella hom a l'auxili de les lleis, és a dir que no deuen aquestes abarcar més ni estendre's a més del que demana el remei d'aquests mals o la necessitat d'evitar-los". El Pontífex, doncs, assimila la vaga a un *trastorn*, la posa entre eis casos que reclamen la força i autoritat de les lleis, i la inclou per fi entre els mals que s'han d'evitar.

Un altre fragment del mateix capítol VI toca la qüestió, i els lectors ja diran qui s'acosta més a l'ensenyança del text papal: eis qui prediquen l'elevació individual i pacífica de l'obrer o els partidaris de la tèrbola i perillosa actuació de les vagues i de la sindicació forçosa. "Es cert que la major part dels obrers volen millorar de sort a força de treballar honradament i sense fer injúria a ningú, però també és veritat que n'hi ha, i no pocs, imbuïts de torçades opinions, que de totes maneres procuren trastornar les coses i arrossegant els altres

(1) Es hora de dir que aplico a les associacions patronals el mateix criteri de pau i guerra que als sindicats obrers.

a la violència." Bé sembla que va tot això pels entusiastes de l'associació obligatòria! Contra aquells demana el Sant Pare que "intervinguí l'autoritat de l'Estat i posant un fre als agitadors, allunyi dels obrers els artificis corruptors de llurs costums, etc." No sembla pas que se'n pugui deduir d'aquest llenguatge i posició l'existència d'un dret de vaga!

I menys encara s'afirma aquest dret en el paràgraf que a continuació segueix, i que és a la vegada l'últim i el més important troç en què la vaga és objecte d'una menció concreta en l'Encíclica. Diu així, tot sencer: "Una major duració o una major dificultat del treball, i la idea que un jornal és curt, donen no poques vegades als obrers pretext per a aixecar-se en vaga i lliurar-se de llur voluntat a l'oci. A AQUEST MAL FREQUENT I GREU HA DE POSAR REMEI L'AUTORITAT PÚBLICA perquè una semblant cessació del treball no sols danya als amos i àdhuc als mateixos obrers, sinó que perjudica al Comerç i a les utilitats de l'Estat, i com que acostuma no anar molt lluny de la violència i sedició, posa moltes vegades en perill la pública tranquil·litat. I en això el més eficaç i profitós és prevenir amb l'autoritat de les lleis i impedir que pugui brollar el mal, apartant a temps les causes que es veu que han de produir un conflicte entre els amos i els obrers."

Es a dir, ni la disminució de la durada del treball, ni la major facilitat d'aquest, ni l'augment del jornal són concebuts pel Pontífex com a causes justes de la vaga, com a justificatius de l'adopció d'aquest mitjà de defensa, sinó com a pretextos. Com a pretextos per a ocasionar la vaga, que és un mal greu, al qual ha de posar remei el poder públic, perquè danya als amos i als mateixos obrers i a la tranquil·litat pública. Si ni uns motius que semblen justos com és la reducció d'hores de treball i l'augment de salari són suficients als ulls del Papa per a declarar la vaga, què dirà l'autor de la *Rerum Novarum* de tants i tants motius de justificació dubtosa, pels quals esclaten vagues cada dia: "dignitat sindical", "solidaritat", "expulsió de determinats encarregats o obrers" i altres causes per l'estil? Em sembla que després dels textos transcrits no és lícit a ningú recolzar-se, per a predicar el dret de vaga, en l'Encíclica *De conditione opificum*.

I no serà que Lleó XIII no reconegui la infortunada situació de moltíssims operaris, perquè tot justament aquesta afirmació és el motiu i punt de partida de l'Encíclica. Comença dient que "la multitud s'ha empobrit", que

"cal ajudar als homes de la ínfima classe", que els obrers estan entregats "sols i indefensos a la inhumanitat de llurs amos i a la desenfrenada cobejança de llurs competidors", que "a la multitud innombrable de proletaris uns quants homes, opulents i riquíssims, han posat sobre les espatlles un jou que difereix poc del dels esclaus" (Cap. I). Diu més enllà que "dels proletaris vol, l'Església, i amb totes les forces d'ella, procura, que surtin del seu tristíssim estat i assoleixin una sort millor" (Cap. V). Preveu després el cas que "els amos oprimeixin als obrers amb càrregues injustes o condicions incompatibles amb la persona i dignitat humanes" (Cap. VI). Torna a dir que "cal lliurar als pobres obrers de la crueltat d'homes cobdiciosos que, a fi d'augmentar els propis guanys, abusen sense cap moderació, de les persones, com si no fossin persones, sinó coses" (Cap. VII). Afegeix que "si un obrer, obligat per la necessitat o mogut de la temença a un mal major, accepta una condició més dura que li imposen violentament l'amo o el contractista, se li fa violència i contra aquesta violència reclama la justícia" (Cap. VIII) i encara protesta, en acabar, perquè hi ha obrers "que són molt inhumanament tractats per amos cobejosos que no els estimen sinó en la mesura del lucre que llur treball els produeix" (Cap. XI). Doncs bé, AMB TOT I AIXÒ, LLEÓ XIII NO APROVA LA VAGA.

Recapitulant, i bo i tenint a la vista les necessitats, sofriments i opressions de què la classe obrera és víctima per part dels amos, l'Encíclica als obrers ordena "no perjudicar al capital", "no fer violència personal als amos", "abstenir-se de la força", "no armar sedicions", "no ajuntar-se amb homes malvats" (Cap. IV) i diu de la vaga que és "un trastorn" i "un cas en el qual s'ha d'aplicar la força i autoritat de les lleis", una "violència" i un "mal freqüent i greu, al qual ha de posar remei l'autoritat... perquè danya als amos, als obrers, al Comerç, a l'Estat i a la tranquil·litat pública" (Cap. VI).

Què cal, doncs, fer? Quin mitjà d'emancipació general tindrà l'obrer, quin mitjà de defensa concreta? Tornem a la recapitulació de mitjans humans segons l'Encíclica: *Acció de l'Estat* (Cap. VI). *Protecció de l'obrer en les coses següents: béns de l'ànima, descans unit amb la religió, béns temporals* (Cap. VII). *Equitat en el salari* (Cap. VIII). *Favor a la propietat privada i que siguin molts els propietaris* (Cap. IX). *Associacions d'obrer* (Ca-

pítols X i XI). I a ço que han d'ésser i a ço que no han d'ésser aquestes associacions d'obriers *recomanades* (no obligatòries) per l'Encíclica; a ço que han de fer i a ço que no han de fer, consagrarem nosaltres dos llargs estudis de la doctrina pontifical, les dues setmanes últimes. Ço que no han d'ésser—aquesta és la conclusió que de la totalitat d'aquest extracte dimana—és associacions per a la vaga; ço que no han de fer és vaga.

Què s'ha de fer, doncs, en cas de reclamació o conflicte? Tornem al text concret del Cap. XI, ja citat en els articles anteriors: *Per al cas en què algun de la una o de l'altra classe (d'amos i d'obriers) creïés que se li ha mancat en alguna cosa, ço que és més de desitjar és que hi hagués a la mateixa corporació barons prudents i íntegres a l'arbitri dels quals correspongués, per virtut de les mateixes lleis socials, dirimir la qüestió*. És a dir: arbitratge, tribunals de conciliació, comissions mixtes, totes aquestes fórmules entren dins la doctrina de les solucions de Lleó XIII. I és gloriós per a nosaltres, catalans, recordar que el Sant Pare reproduceix en 1891 la forma de concòrdia mateixa que el nostre Balmes preconitzava en 1844 amb el títol de *tribunals de pau* (1).

Roma locuta. Quan jo, fonamentat en la moral cristiana, ataco (com seguiré atacant) a les associacions obreres de guerra que tanta sang

(1) Vegi's la meua conferència: *En Balmes i el problema de l'associació obrera* (pàgs. 7 i 8, nota).

han vessat; que són les que a la Barcelona dels anys 1913-1924 tots entenem vulgarment per *sindicats*, és a dir, associacions caracteritzades per ésser d'inscripció forçada, *organitzar vagues i emprar la violència en tota forma*, em trobo que Lleó XIII condemna la inscripció forçada i la violència en tota forma. I quan jo, aprofundint la meua crítica (que és a la vegada autodefensa) inspirat sempre en la cristiana moral, concentro els meus atacs *contra la vaga*, veritable *enciclopèdia de mals*, funestíssima als obrers i remei pitjor que la pitjor malaltia, de tal manera que si combató tals o quals associacions és *per causa de la vaga*, em trobo amb què l'autor infallible de l'Encíclica que ha d'ésser nostra norma i estel orientador, reprova la vaga, qualificant-la de *trastorn, de mal, de mal greu, de violència*, i censurant-la perquè *causa danys als obrers i a tothom*.

Apellaven a Roma contra mi? *Roma locuta!*

Seguiré aquesta matèria i la setmana vinent tornaré sobre el tema *Exigeix el dret natural com a obligatòria l'associació professional?* aportant altres coses que Roma ha dit posteriors a Lleó XIII. I després, si Déu vol, anirem responnent als articles del senyor Ventalló (tres fins a la data, perquè del primer sols vaig contestar a un dels extrems), al del senyor de Porcioles, i a tots quants vagin fent objeccions o trobant dificultats a nostre criteri sobre aquesta qüestió que tan gravíssima és i de tan urgent resoldre.

R. RUCABADO

Divagacions d'istiu

II

ELS VALORS MORALS

No puc negar la meua simpatia per tots els llibres que continguin descripcions de moments interessants de la vida dels pobles, junt amb la pintura de l'ambient i de l'escenari on aquesta vida és viscuda.

I per això no m'he sabut estar de passar els ulls per aquests quatre volums de l'Agustí Calvet de cròniques de la gran guerra, que aquí he trobat a mà. Sobretot en el primer, una història general ha de contenir la vida caient ben balzacià, per cert, del dibuix d'uncions, de la graduació de la llum quan la ve-

en el "Diario de un estudiante en París", l'emoció traspua arreu. Al cap de vuit anys d'escrites aquelles cròniques no s'ha perdut encara l'interès del llibre; i tenim el presentiment que aquest interès augmentarà a mida que els anys passin i sobretot quan es tracti de reconstituir la història íntima de la guerra europea. Llavors els escriptors no en tindran prou amb les dades oficials, tendencioses totes elles, ni amb les informacions dels diaris, mutilades per la censura, ni amb els llibres d'història externa; llavors hauran de recórrer a la vida íntima de cada poble per conèixer i saber el grau d'emoció i els corrents sentimentals que aquell cataclisme despertà en el si dels pobles tots del món. I el llibre d'En Gaziel, amb el degut apartament de tot allò que és afecte per a la dolça França, de tot allò que és amor a la vida de Pa-

ris, tan humà i tan disculpable i fins tan necessari, serà un document de gran valor.

Perquè la història no és una cosa freda. Una història diplomàtica potser va bé que així sigui, com també una història militar o una història senzillament política. Però una història general ha de contenir la vida del poble en aquell moment, si vol ésser una veritable història.

I no cal dir com el llibre d'En Calvet té, a més, un gran valor literari. L'esperit d'observació i fins la imaginació fecunda de l'escriptor s'esplaien a gust en aquelles pàgines plenes d'emoció, i passen alternativament de la sequedat d'un parte oficial de guerra a les dolceses íntimes d'una casa de viatgers de caient ben balzacià, per cert, del dibuix d'un carrer desert del centre de París a les pinzellades mestres de l'aglomeració a les estacions, de la graduació de la llum quan la veritat del fet de la invasió teutona comença d'ésser coneguda pel poble parisenc a la desolació del mateix quan el Govern fuig cap a Burdeos.

Aquelles pàgines donen un calfred d'emoció de dies de guerra; però també de serenor i de confiança en els destins de la pàtria;

representen una suma de valors morals que es perden per les altures, que ennobleixen el cor, que creen patriotisme...

Oh, si aquests moments no passessin tan ràpidament en la història d'aquesta trista humanitat que sempre té tendència a caure al fons del fons, que sempre és dominada per una llei de gravetat moral de la qual sols de tant en tant reacciona!

Perquè, qui és capaç de no sentir-se emocionat davant d'aquell poble de París, menys frívol i lleuger del que ordinàriament hom creu, davant d'aquella víctima de fets en els quals poca participació havia tingut! I, en canvi, si del 1914 arribem als nostres dies, on són aquella emoció, aquella grandesa, aquella fornal de valors morals? Aquell mateix poble és el que avui s'entreté a discutir quantitats per reparacions, a fer números per a solucionar problemes de pau, a regatejar cèntims i més cèntims.

Tot això és i serà necessari, si volem; però, com resistir la comparació aquesta actuació d'ara (necessària, patriòtica, justa) amb aquella dels dies emocionants de l'agost de 1914? On són ara aquells valors morals?

GASTON GERARD

La defensa de la sindicació

Al senyor R. Rucabado

Ens perdonarà el senyor Rucabado si li diem que és més sofistic que dialèctic. Té molta habilitat a fer servir les opinions autoritzades per demostrar que és justa la seva posició, però no convenç a ningú. És una mica perillós aferrar-se als textos deixant de banda les realitats. El senyor Rucabado ens fa l'efecte que retalla tot allò que considera interessant i ho arxiva per servir-se'n quan ho necessita, però mai no consulta el llibre més important i que diu sempre la veritat: el llibre de la vida. Llàstima que el senyor Rucabado no sigui una mica més humà.

Diu el senyor Rucabado que el text de l'Encíclica que transcriu conté "la condemna de les pràctiques dels Sindicats que coneixem amb els noms de Unió i de Lliure". Nosaltres no havem defensat aquestes pràctiques. El que defendem és la sindicació.

El senyor Rucabado blasma els pistolers i

els homes malvats que els dirigeixen. Però, quina mania té de barrejar la sindicació amb les anècdotes locals! Què té que veure la sindicació amb els pistolers? Deixem de banda les anècdotes i parlem de l'eficàcia de la sindicació. És que hi ha pistolers a França, a Anglaterra i als altres pobles on els obrers estan admirablement organitzats? Estengui, doncs, la mirada per damunt de la terra i deixi de banda les nostres mesquineses.

Afirma el senyor Rucabado que el Sant Pare Lleó XIII condemna la violència i els sindicats revolucionaris. Naturalment. Però és que creu, el senyor Rucabado, que pel sol fet d'organitzar-se els obrers per defensar els seus interessos, tal com ho fan els patrons sostenint les entitats de caràcter *declaradament* *patronal*, ja són violents i revolucionaris?

El senyor Rucabado defensa la necessitat que s'uneixin patrons i obrers. Molt bé. Completament d'acord. Però no sap que l'home per naturalesa és egoista i que la set de riqueses

no s'extingirà mai? Creu que els patrons donaran espontàniament allò que donen obligats per la força dels sindicats? Per què no ho donaven abans de la creació dels sindicats? *Ningú no pot negar que els obrers no han estat respectats i no han guanyat el jornal que necessitaven per a satisfer les necessitats de la vida fins que s'han organitzat.*

Nosaltres creiem que els patrons i els obrers són dos estaments estimables i que tant necessari és el capital com el treball. L'obrer no és un pària, ni un ser inferior que ha d'anar sempre amb la gorra a la mà, sinó un home útil a la societat que amb el seu treball i amb el seu esforç contribueix a la grandesa dels pobles.

Diu el senyor Rucabado que no és obligatori pertànyer als sindicats, però reconeix que poden formar-se societats privades i associacions obreres. Això és desviar la qüestió i escórrer-se hàbilment. El senyor Rucabado ha afirmat mantes vegades que tan dolents són els sindicats catòlics com els neutres. *Tots, absolutament tots són dolents*, ha dit. Si el senyor Rucabado no es vol sindicar que no es syndiqui. Això ningú no ho censura. El que censurem és que afirmi que la sindicació és dolenta i que vulgui fer creure que parla en nom de l'Església. Perquè ell no vol sindicar-se, ha de combatre la sindicació?

Assegura el senyor Rucabado que el pensament de Lleó XIII no pot ésser més clar: defensar-se dels revolucionaris, no dels patrons. Això equival a dir que Lleó XIII era partidari de l'explotació. Si els obrers no poden defensar-se dels patrons que els exploten, és que han de sotmetre's resignadament a la voluntat dels explotadors. Fa molt mal fet el senyor Rucabado d'interpretar d'aquesta manera l'Encíclica d'un dels Pontífexs que més han estimat els obrers. Ni Lleó XIII ni cap Papa ha negat als obrers el dret indiscutible de defensar-se d'aquells que abusen de la seva força. En l'Encíclica *Rerum Novarum* del gran Papa Lleó XIII, de la qual es serveix el senyor Rucabado per a portar les aigües cap al seu molí, es combat durament l'explotació, i si es combat de fet es considera lícit que es defensin aquells que es considerin explotats. I com s'hàn de defensar els obrers si se'ls nega el dret d'organitzar-se i es considera il·lícita la vaga?

Afirma el senyor Rucabado que "són justes, oportunes i recomanables" les associacions obreres que tenen per principal objecte alliberar-se de l'opressió dels sindicats revolucio-

naris. Si el senyor Rucabado reconeix que són justes aquesta mena d'associacions, i afirma que el seu objecte és alliberar-se de la tirania del revolucionari, ha d'ésser forçosament partidari de la lluita, car és impossible vèncer sense esgrimir aquesta arma.

Troba bé i àdhuc recomanable que els obrers lluitin entre ells i es barallin en compte de viure germanívolament, i en canvi protesta indignat si els obrers van contra els patrons.

Es que creu que el patró és un ser intangible? Precisament l'equivocació dels catòlics espanyols és l'haver defensat sistemàticament el capital.

Els rics saben que pagant un altar o construint una escola, poden fer impunement el que vulguin. Som molt severs amb els pobres, però molt indulgents amb aquells que poden donar-nos alguna cosa.

El senyor Rucabado s'esvera quan algú parla d'explotació i combat els patrons que no tenen consciència. I per què aquests escarafalls? Si anéssim espigolant els pensaments que contenen les obres dels sants sobre la riquesa, quines expressions més fortes que trobaríem! Com s'indignarien els que han acumulat riqueses il·lícitament, si els retreguéssim aquella frase de Sant Joan Crisòstom que diu: hi ha homes de cabals que són lladres o bé fills de lladre. És clar que hi ha rics digníssims que respecten i estimen els pobres, però si féssim una revisió de fortunes, en trobaríem molts que no sabrien explicar la procedència de llurs riqueses. Hem de respectar la propietat, però no ens posem pas a favor d'aquells que han pastat la fortuna amb suors i llàgrimes.

Per acabar, permeti'ns el senyor Rucabado que li fem una pregunta: Com s'han de defensar els obrers que tenen un patró que no els respecta i els explota? Agrairíem que deixés de banda els textos i que ens contestés concretament.

JOAN VENTALLÓ

Publicacions de «Catalunya Social»

El Flagell de la Blasfèmia

PER

Joaquim Civera i Sormani

La donzella frívola

(Continuació)

La Isabel esguardava amb indiferència les muntanyes llunyes que blavejaven sota d'un cel d'una blavor immaculada.

El sol daurava els camps. Les roselles vermellejaven com gotes de sang en mig del blat que rossejava lleugerament. Vora dels pollancres s'escolava l'aigua pura d'un rierol.

L'auto seguia corrent carretera enllà. Quan passava per davant d'una masia, eixia a la finestra la masovera, roja de galtes, i la mainada restava aturada al portal amb una mica d'astorament, com si davant dels seus ulls passés un fet extraordinari. L'únic que es movia era el gos lleig i pelut, que feia gran lladrucs, fins que l'auto es perdia en una giragonsa de carretera.

Quan arribaren a Roquesaltes ja fosquejava. Els masovers esperaven a la porta. La Isabel en trobar-se en mig d'aquelles soletats va entristir-se. La masovera fent-li una gran reverència li va dir:

—Benvinguda siau, senyoreta. El vostre pare ens ha dit que us tinguéssim preparada la millor cambra i ho havem fet de la millor manera que hem sabut. Després signant la taula seguí dient: aquí teniu, senyoreta, la fruita més dolça i sucosa d'aquests encontorns, la mel més daurada i la llet més blanca i més pura.

El marit de la masovera romaní dret sense atrevir-se a descloure els llavis.

La Isabel fent un gest de menyspreu digué:

—Acompanyeu-me a la meva cambra. No em plau la fruita, ni la mel, ni la llet.

La masovera, un xic contrariada, encengué un llum i l'acompanyà a la cambra, neta i polida, que havia estat bellament agençada, seguint les ordres del pare. Darrera seguia la serventa.

La masovera li donà la bona nit i va cloure la porta de la cambra.

En tornar digué en veu baixa al seu marit:

—Em sembla, Joan, que aquesta mossa ens farà patir molt. És un sac d'orgull.

En Joan encengué la grossa pipa i llençant una glopada de fum exclamà:

—No t'hi capfiquis, Maria. És la filla de l'amo i hem de prendre paciència. Si rebut-

ja la nostra companyia, pitjor per ella. Haurà de parlar amb els bous i les ovelles.

La Isabel es ficà al llit amb una gran nerviositat. Quan va apagar el llum li semblà que algú havia tustat lleugerament la porta de la seva cambra. Escoltà alçant una mica el cap i no va sentir absolutament res. Si ara un aventurer obrís sobtadament la porta, qui em defensaria? Va cloure els ulls i l'excitació nerviosa no la deixava dormir. Les ombres prenien formes monstruoses. El cansament del viatge i el silenci de la nit varen fer davallar la son damunt dels seus ulls i s'adormí.

Quan va despertar-se, del campanar veï queien dotze hores. Déu sap quins somnis extravagants excitaven els seus nervis. Un gos feia grans lladrucs i responien altres gossos més llunyans. En el silenci de la nit aquells lladrucs feien basarda. Qui sap, pensava la Isabel, si ara passa davant de la masia un rodacamins que no sap on trobar un jaç per passar la nit. Oh! felíx de tu, rodacamins, que ets lliure! Si em volguessis per companyia et seguiria baldament em portessis a l'altra banda de món. El meu pare és ric i no ha sabut fer-me felíx! En canvi tu, desconegut vianant que ara camines sota el brill de les estrelles, deus ésser pobre, però vius amb el cor alegre, perquè tot el món és teu.

Els gossos llunyans seguien udolant. La Isabel s'adormí novament, pensant amb el rodacamins que s'allunyava terres enllà, portant el cor una il·lusió i una esperança...

Quan la Isabel va descloure els ulls, un rajolí de llum passava per una escletxa de la finestra, posant damunt dels rajols una polsina d'or.

La Isabel no podia dormir més i va llevar-se. Desclogué la finestra i va restar meravellada davant d'aquell esclat de llum. Era la primera vegada que veia nàixer el dia.

Els camps eren daurats i totes les coses eren belles, com si acabessin de sortir de les mans de Déu. La llum que davallava del cel era pura i manyaga. En la pau dels camins es veien els camperols caminant amb una mica d'insomni. Les campanes de l'església varen vibrar i le seves clares sonoritats es van perdre terres enllà.

—Oh, quin espectacle més bell, exclamà la Isabel. Jo no coneixia encara totes aquestes meravelles.

Amb el cor amorosit, abandonà la cambra. La masovera en veure-la li preguntà:

—Com és senyoreta, que s'ha llevat tan d'hora?

—Oh, respongué la Isabel somrient, em plau més veure e's camps i les muntanyes que no pas romandre reclosa a la meua cambra.

La masovera veient-la somriure va pensar: no és pas tan seriosa com jo em creia.

La bellesa del matí havia encisat la Isabel. Davant del portal de la masia, les gallines picotejaven la terra. El gos que a la nit havia

udolat tan feréstegament, jeia amb una gran indolència.

La Isabel passejà per aquells encontorns. En trobar-se sola sota d'aquell cel tan blau i en mig d'aquella estesa de camps, va sentir una sensació molt estranya. Mai hauria cregut que la naturalesa fos tan bella.

Ella no coneixia sinó l'elegància dels salons mundans.

Després d'haver-se delectat amb la contemplació dels camps i les muntanyes se'n tornà a la masia amb l'esperit asserenat.

MARIA BONSHOMS

(Continuarà)

COMENTARIS

La crisi del feixisme

Semblava que després d'ésser trobat el cadaver de Matteotti, minyaria la campanya contra el feixisme, però no ha estat així. Els enemics polítics de Mussolini segueixen atacant-lo aferissadament.

Si el cap del feixisme s'hagués mostrat generós amb aquells que no volien seguir-lo, no hauria estat combatut amb tanta violència. Sempre és perillós el poder personal d'un home per gran que sigui. Quan arriben al cim es declaren intangibles. És una cosa altament ridícula que un home digui: els que no estan amb mi, estan contra mi. Si En Mussolini permet que els seus amics lloïn la seva gestió, ha de permetre també que sigui exposada lleialment l'opinió d'aquells que no creuen en l'eficàcia del feixisme.

Sembla que els ex-combatents es separen de les files feixistes i els lliberals també. Què farà En Mussolini si l'abandonen aquells sectors d'opinió que abans l'havien ajudat i protegit? Si En Mussolini hagués sabut retirar-se a temps, avui seria una de les figures més grans d'Europa. Però es veu que el poder és una llepolia molt dolça que costa molt d'apartar dels llavis! Un cop aturada l'allau comunista que anava a trasbalsar radicalment el poble italià, havia de donar bel·ligerància a tots els ideals honrats que representaven grans sectors d'opinió.

Voler unificar la ideologia de tots els homes és una pretensió estúpida. Els ideals, quan responen a una realitat, no poden ofegar-se. Passarà el feixisme i ressorgiran altra vegada els

partits polítics que tenen arrels fondes en el poble. Pensar el contrari és desconèixer la realitat.

Nosaltres reconeixem que el feixisme ha fet un bé immens a Itàlia, però el senyor Mussolini ha criat corbs i aquests li treuran els ulls. Dins del feixisme hi ha homes d'una gran violència. Mai no hem cregut amb l'arma de la intolerància. Creiem i seguirem creient que el vessament de sang no consolida cap força política. Els crims són execrables, fàcils qui els faci. Tan criminal és el que mata un home bo, com el que mata un home dolent. Aquesta teoria la defensàvem amb entusiasme en aquells moments tràgics que queien morts a trets pels carrers de Barcelona els sindicalistes dels dos sindicats que es disputaven l'hegemonia. Quan queia mort un anarquista, protestàvem amb la mateixa indignació que si hagués caigut retut un home just.

Els feixistes més caracteritzats no tenen la sinceritat de blasmar els assassins de Matteotti, i la sang vessada caurà damunt d'ells.

Escolteu com parla Farinacci, un dels feixistes més caracteritzats:

"Hem de fer saber als nostres adversaris que si el desig llur fos abandonat, millorarien molt, sense voler-ho, la posició moral dels arrestats. Si fos provat que les maniobres que han donat lloc a les reaccions contra Nitti, Amendola, Misuri, etc., són les mateixes que

han portat al delict de Matteotti, per nosaltres la qüestió fóra resolta. Tot seguit després de la desaparició del diputat socialista, vam declarar que el delict no podia pertànyer al feixisme i que no podíem aprovar absolutament ni la mort, ni molt menys la manera idiota i antifeixista amb la qual fou portada a terme.

"No podem dir el mateix pel que es refereix a l'agressió soferta per Amendola. Podem deplorar-ne sols la forma. Si aquells que han bastonejat un dels "leaders" de l'oposició haguessin actuat feixisticament, prenent de front l'adversari i fins deixant-li la tarja de visita, hauríem justificat l'acte. Per tant, condemnem la forma, però no el fi. Què són quatre garrotades donades al senyor Amendola al costat del mal que fa amb dany de la nació? Quin valor tenen quatre cadires trencades a casa del senyor Nitti al costat de la humiliació que ha hagut de suportar el poble italià per culpa seva? Per què tan soroll pel que ha ocorregut als senyors Misuri i Forni que — no hem d'amar-gar-ho — foren durant llarg temps "llenysaters" de professió i que feren sofrir llur sort a centenars d'adversaris?"

"Ens sembla que els nostres opositors estan fent tot el possible per salvar els actuals imputats, que estan fent tot el possible per fer soldre el procés en una... bombolla de sabó. Quasi quasi — ja que no s'ha volgut seguir el nostre exemple aïllant el cas Matteotti — cal pregar a l'oposició no sols que continuï en el seu sistema, sinó que faci tot el possible per donar a altres persones i a altres delinqüents la imputació a delinquir. Així posarem a dura prova els jurats italians i veurem si aquests tenen el coratge de condemnar la revolució feixista i refer una virginitat política a aquells que els esdeveniments han marcat amb la contrasenya de traïdors de la Nació. Nosaltres — si ho vol l'oposició — estem disposats un bell matí a formar les nostres columnes i presentar-nos als magistrats confirmant totes les culpes que per nosaltres representen el millor patrimoni de la nostra existència."

El feixisme camina cap a la posta. Amb la violència no es consolida cap ideal. Haurien pogut portar Itàlia per camins de grandesa i de prosperitat, i si la lluita persisteix la portaran a la decadència.

Que no oblidin els elements conservadors italians que les tiranies a la curta o a la llarga provoquen sempre una reacció d'esquerra. L'hora de les esquerres sonarà. A Itàlia hi veurem govern socialista.

Cal, doncs, que els governants italians que

exerceixen una dictadura violent no abusin de llur poder, sinó que governin amb seny i prudència, per tal d'evitar les represàlies dels homes d'esquerra.

Les revolucions no les provoquen els extrems dels radicals, sinó els abusos i les injustícies dels que governen.

J. C.

Homenatge al Dr. Vidal i Barraquer

A Tarragona s'ha celebrat amb gran esplendor l'homenatge al venerat cardenal doctor Vidal i Barraquer, amb motiu de les noces d'argent de la seva ordenació sacerdotal.

Després de celebrar una solemne festa religiosa a la Seu, els invitats i les representacions es dirigiren al Palau arquebisbal, on es celebrà el solemne acte de l'ofrena del tron, una obra pulcra de l'arquitecte senyor Bernardí Martorell, i de l'àlbum de signatures dels que han contribuït al donatiu, el remanent de 82.000 pessetes del qual s'ha entregat al purpurat.

El cardenal agrai les manifestacions de simpatia dels reunits i manifestà que la quantitat esmentada l'esmerçaria en obres de millora de l'Hospital i en la fundació de beques a la Universitat Pontificia.

No cal dir que CATALUNYA SOCIAL s'adhereix al merescut homenatge i que celebra que hagi obtingut un gran èxit, posant-se de relleu una vegada més la completa adhesió i l'afecte del poble fidel.

SÉRIE DE DICCIONARIS MANUALS

Diccionari Català - Castellà

Preu: 7 pessetes

Diccionari Català - Castellà

Preu: 7 pessetes

d'acord amb les normes de
l'Institut d'Estudis Catalans

per

J. CIVERA I SORMANI

Es venen a totes les bones llibreries. Dipòsit: Impremta Ràfols, Portaferrissa, 51

El que passa

ESPANYA ENDINS

Novament advertim als nostres llegidors, sorpresos per la continuació dels "blancs" en aquesta secció, que res que no hagin publicat altres periòdics els ha motivat mai, sinó la cautela de la censura que no ha considerat prudent o oportuna la seva publicació en aquestes columnes; criteri que a voltes no comparim, però que acatem com és degut.

Les operacions militars en la zona occidental del Marroc ha preocupat, com és molt natural, l'opinió pública. Per ara sembla que anem en camí d'una solució definitiva d'aquest problema cabdal d'Espanya. Els notables avenços efectuats en la present ofensiva, que personalment presència el President del Directori, fan augurar un bon acabament. Déu ho faci.

Allò que en diuen política ha tingut quelcom de revifalla amb motiu de l'empresonament de l'Ossorio i Gallardo i del fill d'En Sánchez Guerra.

El viatge d'En Weyler a Madrid i ses visites al Palau i a diferents personatges ha ajudat aquesta fúnebre revifalla. S'ha parlat de la prompta tornada d'En Primo de Rivera a Madrid i d'altres moltes coses tan exactes com aquesta. Res. Nuvolades tardorenques.

ESPANYA ENFORA

A Ginebra l'estudi de la qüestió del desarmament ha tingut de demorar-se *sine die*. L'any que ve, si a Déu plau, se'n tractarà. Mentrestant tots els Estats aniran armant-se fins a les dents; no fos cas que la futura Conferència de la pau acabés a bastonades. Cosa xocant! Precisament aquests dies, quan a Ginebra la qüestió de la pau semblava quasi resolta i tot era proclamar-la en ditiràmics discursos, als Estats Units es feia un assaig de mobilització general, militar i industrial, en què prenen part setze milions d'homes. El Japó se sap que s'en riu d'aquests pacifismes ginebrins i s'arma a la quieta com si la guerra estigués en vespres de recomençar. I no diguem res d'Anglaterra, que ben clar ha declarat que per res del món

deixarà el trident marítim que la fa mestressa del món.

I no parlem del furor militarista que es va apoderant dels soviets russos, que ja comencen de fer pessigolles a Rumania en la Besaràbia i peguen tremendes pallisses als pobres georgians, sense que la S. N. gosi a dir-hi res.

Però l'esdeveniment de la setmana ha tingut lloc a Roma.

El Pare Sant s'ha cregut en el cas de donar normes directrius d'acció política als catòlics italians, i no cal pas dir amb quina claredat ho ha fet i amb quina decisió. Aquestes normes tenen un abast en certa manera universal i, per tant, interessan a tot el món. La delicadíssima situació de la política italiana, abocada a l'abisme per culpa de quasi tots els polítics italians, ha posat, de fet, allí, el problema polític com una qüestió de vida o mort per a la nació germana. Com sostraur-se a aquest fet i a aquest perill l'august Pontífex que tan sàviament i forta regeix la nau de l'Església?

Pius XI ha parlat: "Hi ha moments en què l'Església,—ha dit solemnement,— té el dret i el deure de donar orientacions polítiques". I un d'aquests moments és el present; és el moment en què "la política s'atansa a l'altar" segons frase del Papa.

Tot el discurs papal està ple d'ensenyaments polítics, en la més alta accepció de la paraula, i són tan clars, tan oportuns, tan savis, que hauríem d'aprendre'ls de cor tots els catòlics.

En ço que es refereix a Itàlia i a la present crisi que travessa, convé llegir els sapientíssims comentaris que hi fa la *Civiltà Cattolica*, orgue el més autoritzat dels pensaments del Papa. Les conclusions que més interessan, ara per ara, són aquestes:

El P. P. I., no pot lícitament unir-se al partit socialista per a derrotar al feixisme, perquè aquesta unió solament aprofitaria a aquest partit, que és anticristià, ateu, promotor de la lluita de classes, etc., etc., i perquè el socialisme, substituint al feixisme, empitjoraria la situació en compte de millorar-la.

La *Civiltà Cattolica* recorda els principis fonamentals de la política evangèlica, i l'obligació cristiana de prestar acatament als poders constituïts; sense que això vulgui dir que no se'ls pugui combatre legalment i honestament quan calgui i amb probabilitats de no causar danys greus al bé públic i de perjudicar el profit de la nació.

D'ací i d'allà

El Governador de Girona senyor Urquia ha estat obsequiat amb un àpat pels periodistes d'aquella ciutat, i al final pronuncià un discurs. Entre altres coses digué que no és enemic del regionalisme sà i que no pensa combatre l'ús de la llengua catalana. "He vingut no per a exacerbar les passions, sinó per unir els homes de bona voluntat". Ho celebrem.

* * *

Com ja saben els nostres llegidors per la premsa, a Figueres s'hi havia de celebrar l'Assemblea comarcal de metges, i no es pogué celebrar per no haver estat permès l'ús de la llengua catalana.

El Governador de Girona ha dit, segons la premsa, que aprovava l'actitud del delegat governatiu.

* * *

El Dr. Reig, comentant l'èxit del Congrés Eucarístic celebrat a Amsterdam, ha dit als periodistes que Holanda, malgrat ésser una nació rabiosament calvinista subvencionava les escoles parroquials catòliques. Si a Espanya es fes el mateix, ha dit l'Eminentíssim purpurat, no hi haurien deu milions d'analfabets.

Té molta raó el Dr. Reig. Alguns polítics creuen que és preferible que el poble sigui analfabet que no pas que s'estenguin i prosperin les escoles parroquials.

Si en cada poble es pogués crear una escola parroquial, és que serien tan nombrosos els analfabets?

Naturalment que no.

Però certs polítics prefereixen fer l'anticlerical i... enviar els seus fills als pensionats dirigits per comunitats religioses perquè siguin ben formats.

El poble ja en té prou amb les escoles de barriada dels casinos republicans.

A Espanya la cultura és un privilegi dels rics.

* * *

El senyor Sala ha negat que es dissolgui la Mancomunitat.

Recordem que un dia digué el senyor Sala als periodistes que tenia la seguretat que es podrien fer sense cap obstacle totes aquelles obres, com la construcció de carreteres, que són una càrrega feixuga per l'Estat.

Ho comprenem perfectament.

* * *

Cada dia llegim als diaris que s'han nomenat nous comitès del nou partit de U. P.

Es una cosa admirable de la manera que augmenten els comitès.

Si aquests comitès aconseguixen que a darrera seu hi hagi poble, representaran una gran força, però si aquest no respon, serà un dels partits més típics del món: un partit format per comitès.

* * *

El senyor Viver ha dit que s'equivoquen els que creuen que ell resoldrà tots els problemes que estan pendants de resolució a l'Ajuntament.

Nosaltres no ho hem cregut mai.

* * *

Havem llegit en un periòdic d'una ciutat catalana, un article molt pintoresc.

Es diu en aquest article que esperen que quan el Cardenal Vidal i Barraquer visiti aquella ciutat donarà una satisfacció a no sabem qui.

Ni en els pobles protestants es tracta amb tan poca consideració als Prelats com a Espanya.

Aquí qualsevol diari, i àdhuc alguns que passen per catòlics, es creu amb el dret de blasmar l'actitud dels Prelats, si no obren de la manera que ells voldrien.

Es que s'han cregut aquests senyors que un Cardenal és el president d'un casinet polític que s'ha de posar a les ordres del diputat del districte?

* * *

El comte de Romanones en sortir de Madrid ha recomanat als seus amics que si li volen escriure ho facin amb targeta postal.

Es veu que no vol embolics el senyor comte.

Si hi ha cartes que fan perdre diners, n'hi ha d'altres que fan perdre la llibertat.

Noticiari

ESPANYA

La tercera Assemblea de la Confederació Nacional d'Estudiants Catòlics tindrà lloc a València.

—L'anunciada Junta per al foment de construcció d'Escoles nacionals, constituïda a Madrid, està integrada per valuosos elements socials i culturals.

Nosaltres ens prometem dubtar de l'eficàcia d'aquesta mena d'organismes burocràtics, encara que semblin autònoms. Millor que ens equivoquéssim.

—Els obrers que formen part de la Comissió permanent de la Paritària Nacional de Previsió, proposen que els cabals del Retir obligatori s'esmercin en la construcció d'Escoles. No està mal pensat.

—L'Ajuntament de València, per tal de lliberar de ganduls les brigades municipals, ha format una llista de mandrosos que no podran mai formar-ne part. A menys que tornin aquells temps de les eleccions...

—A Madrid s'ha parlat molt entre els elements socials del Curs sobre Segurs Obrers obert per l'Ateneu igualadí, al qual s'han adherit diverses entitats obreres d'aquí i de fora de Catalunya.

—La Cooperativa de Cases Barates de la E. N. Municipal ha comprat quinze solars per construir-hi altres tantes cases. El plànol ha estat aprovat pel M. T.

—A Saragossa el Governador ha pres mesures extremes, radicals, contra les cases de preséctes que exploten les misèries del poble. Ben fet.

—Les pluges últimes han remeiât en algunes regions les necessitats més peremptòries, però no ha plogut prou. Com que fa anys que plou amb comptagotes...

—El Govern ha autoritzat la puja del pa allí on hi hagi raó per apujar-lo.

Ja veurem com prompte n'hi ha a tot arreu.

—El vescomte d'Eza ha donat una notable conferència a Burgos sobre el deure cívic. Ha dit, com a nota personal, que ell no vol governar més. Doncs, bé; això no es conjumina amb la seva prèdica.

—En la sessió celebrada pel Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears sota la presidència accidental del doctor En Josep Ma-

ria Boix, es tractà de la commemoració del tercer aniversari de la implantació del Règim de Retir Obrer Obligatori i dels actes organitzats a tal fi en aquesta regió, per l'Institut de Previsió.

Per les dades facilitades per la Secretaria del Patronat, es posaren de relleu els fruits de la intensa tasca realitzada en el camp de la previsió social per aquest organisme.

També s'ocupà del problema de l'assegurança obrera obligatòria referent als obrers del camp i als procediments que s'han d'emprar per a aconseguir la seva intensificació.

ESTRANGER

El Cancellier Marx ha estat elegit president de totes les associacions catòliques d'Alemanya.

—El Congrés Catòlic Alemany d'Hannóver es clausurà amb assistència de més de tres cents mil congressistes presidits pel Nunci de Sa Santetat Monsenyor Pacelli. Hi assistí el doctor Marx, Cancellier de l'Imperi. Els acords tindran sens dubte decisiva transcendència en la marxa social d'aquell gran poble i en la consolidació de la pau.

—A Itàlia els pares de família van organitzant-se per tal de defensar els seus fills de la corrupció dominant i de les males doctrines, constituint Federacions regionals que formaran una Confederació nacional poderosíssima. I aquí, què?

—A Portugal, d'on fugí la gent perquè la seguretat personal perilla a cada moment, s'intenta la formació de sometents a l'objecte de defensar-se la gent de bé personalment, ja que els governs no donen cap garantia eficaç, sinó, al contrari, són causa d'aquest malestar social.

—A primers d'octubre tindrà lloc a Praga un Congrés internacional de política social on s'estudiaran aquestes importantíssimes qüestions: règim de les vuit hores de treball; misèria i responsabilitat dels treballadors en la direcció tècnica, econòmica i social de les empreses; atur forçós.

No pot pas negar-se que són tres temes de valor actual incalculable.

—El cens electoral femení d'Anglaterra està amenaçat d'una allau de ben a prop de cinc milions d'electores si s'aprova definitivament el projecte del diputat laborista Adamson.

"Com més serem, més riurem", s'haurà dit el simpàtic feminista.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Àfrica. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de plaça Sta. Anna a plaça Nova)

Tel. 5041 A. Apartat 782

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRACTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació—Pràctiques d'escriptori.—*Mecanografia*.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incloses la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per pèrits i professors mercantils.—*Classes especials per a senyorettes*.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàlons.

BIBLIOTECA DE L'ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana*, pel Reverend Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales*, pel R. P. Lluís Chalbaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España*, pel Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Las casas baratas*, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista*, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Pessetes 3.
- La mutualidad escolar*, pel R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España*. Cinquè curs celebrat a Barcelona. Un tom de 700 planes. Ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de "El Social"*. Anys 1911 (exhaurit), 1912 (exhaurit), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España*. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Any II, 1916-1917. Ptes. 5.
- Anuario Social de España*. Ptes. 5.

FASCICLES

- Encíclica Rerum Novarum*, de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'25 ptes.
- Las huelgas en Barcelona y sus resultados durante los años 1910 al 1914*, per M. Sastre. Pessetes 5.
- La Esclavitud Moderna*, per M. Sastre. Ptes. 3'50.
- La defensa de la Familia*, per R. Rucabado. Pessetes 0'50.
- Angoixes Socials*, per R. Rucabado. Ptes. 3'50.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo*, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'25.
- Sobre los estudios sociales*. Allocució del Nunci de Sa Santedat a Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, pts. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Ac-*

- ción Social Popular*. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción*, pel Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Pessetes 0'50.
- Deberes del momento presente*, per l'Exm. i IHm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- Las Ligas de Compradores*, pel Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?* Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París*, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- Un apóstol de las uniones profesionales*, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- ¡Tú serás Rey!*, per Dario. Ptes. 0'50.
- El nuevo censo electoral social. Registro de Asociaciones profesionales y entidades económico-sociales*. Ptes. 0'20.
- Elección de vocales de representación social en las juntas de Reformas sociales*. Ptes. 0'20.
- ¿Ladrones los socialistas?* Qüestió discutida per C. A., revolucionari social. Un exemplar, pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- ¿Habrá siempre clases sociales?* Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- El partido obrero segons C. Alvarez*. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- Lecturas sociales*: "Entre costureras", ptes. 0'05; "La enseñanza técnica", ptes. 0'05; "Lecturas", ptes. 0'05; "Del lujo", ptes. 0'05; "Habitaciones obreras", ptes. 0'05.
- El Flagell de la Blasfèmia*. Ptes. 0'50.
- El sindicat i el casino*. Ptes. 0'50.
- Models d'Estatuts i Reglaments per a obres socials*.
Fulles, Himnes.

De venda a ACCIÓ POPULAR - Carrer Cameros 3, Pral.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157